ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1949

Vyhlásené: 25.07.1949 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

192

Vládne nariadenie

zo dňa 12. júla 1949,

ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o novej pozemkovej reforme.

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 6, ods. 2 a § 9, ods. 2 zákona zo dňa 21. marca 1948, č. 46 Sb., o novej pozemkovej reforme (trvalej úprave vlastníctva k poľnohospodárskej a lesnej pôde):

Časť I.
Výber pôdy a zisťovanie jej priemernej hodnoty (bonity).

Vykonávanie výberu.

§ 1

(1) Vlastník pôdy podliehajúcej výkupu podľa § 1, ods. 2 zák.č. 46/1948 Sb. (ďalej len „zákon“) je oprávnený vybrať si do prípustnej výmery 50 ha pôdu podľa svojej voľby, a to buď poľnohospodársku alebo lesnú alebo obidve, vždy však priemernej hodnoty (bonity) príslušného druhu pôdy (§ 6, ods. 1 zákona).

(2) Vlastník, ktorému sa má ponechať pôda podľa § 1, ods. 3 zákona alebo pôda vo výmere do 2 ha podľa § 1, ods. 4, písm. f) zákona alebo do 4 ha podľa § 1, ods. 5 zákona, má voľnosť výberu pôdy do príslušnej výmery.

§ 2

(1) Do výmery pôdy, označenej v § 1, ktorá sa vlastníkovi na jeho žiadosť alebo podľa zákona ponecháva, sa započítava i zastavaná plocha, ak požiada vlastník o jej ponechanie.

(2) Pokiaľ zastavané plochy, nádvoria a súkromné cesty slúžia v prípadoch uvedených v § 1, ods. 1 pôdohospodárskej výrobe a nie sú potrebné na riadne hospodárenie na pôde ponechanej vlastníkovi, vykúpi ich štát. Časti zastavaných plôch a nádvorí presahujúce potrebu vlastníka sa vykúpia len vtedy, ak možno ich technicky a hospodársky oddeliť. Pritom treba jednotlivé druhy budov (obytné, stajne, stodoly a pod.) posudzovať oddelene.

(3) V prípadoch uvedených v § 1, ods. 2 sa ponecháva vlastníkovi na jeho žiadosť celá zastavaná plocha, pokiaľ nepresahuje stanovenú výmeru, ak nie je tým ohrozený verejný záujem a ak je zároveň zaistené účelné použitie vykúpenej pôdy.

§ 3

Pri výbere pôdy, ktorá sa vlastníkovi ponecháva (§ 1), treba vždy dbať na to, aby vlastníkovi bol ponechaný podľa možností súvislý hospodársky celok a aby neboly ohrozené verejný záujem (napr. sceľovanie pozemkov) a účelné použitie vykúpenej pôdy. Ak nedôjde k dohode o výbere pôdy, treba brať do úvahy ďalej to, aby v pôdohospodárskej pôde, ponechávanej vlastníkovi podľa § 1, ods. 1, boly zastúpené jednotlivé druhy obrábania podľa možnosti v rovnakom pomere, ako tomu bolo pred výkupom pôdy, a aby sa priemerná vzdialenosť pozemkov od hospodárskych budov podľa možnosti nezmenila. Podrobnosti o zisťovaní priemernej vzdialenosti pozemkov určí Ministerstvo pôdohospodárstva vyhláškou v Úradnom liste.

§ 4

Výber pôdy ponechanej vlastníkovi podľa § 1, ods. 2 zákona treba vykonať tak, aby sa jej priemerná hodnota (bonita) neodchyľovala viacej než o 10% od priemernej hodnoty (bonity) jeho doterajšej pôdy.

Zisťovanie priemernej hodnoty.

§ 5

Hodnota (bonita) pôdohospodárskej pôdy sa posudzuje podľa jej katastrálneho výťažku z 1 ha. Priemerná hodnota (bonita) súboru pôdohospodárskych pozemkov sa posudzuje podľa ich priemerného katastrálneho výťažku, ktorý sa zistí delením úhrnu katastrálneho výťažku všetkých pozemkov ich celkovou výmerou.

§ 6

Hodnota (bonita) lesa sa pre účely uvedené v § 1, ods. 1 určuje smernými cenami (§ 15). Priemerná hodnota (bonita) lesa sa vypočíta tak, že sa jeho úhrnná smerná cena takto určená delí jeho celkovou výmerou.

Časť II.
Určenie náhrady.

Všeobecné ustanovenia.

§ 7

(1) Pre určenie náhrady za pôdu vykúpenú podľa zákona sa rozlišujú:

a) pôda poľnohospodárska bez budov,

b) les (lesná pôda a lesné porasty) bez budov,

c) budovy,

d) investície (včítane meliorácií) a zariadenia slúžiace na pestovanie zvláštnych plodín,

e) ovocné stromy a porasty vinnej révy,

f) ojedinele alebo v skupinách divokorastúce stromy,

g) náklady na novú úrodu,

h) práva tvoriace samostatný majetok (§ 13, ods. 2).

(2) Náhrada za pôdu poľnohospodársku a les [odsek 1, písm. a) a b)] a za budovy sa rovná priemernej všeobecnej cene za posledných desať rokov pred výkupom alebo všeobecnej cene v čase výkupu, ak je táto nižšia, vždy však so srážkou 20%. Za majetok uvedený v odseku 1, písm. d), e), f) a h) sa poskytuje náhrada vypočítaná podľa ďalších ustanovení, pričom sa zo zistených hodnôt rovnako sráža 20%. Robotníkom, živnostníkom a verejným a súkromným zamestnancom prislúcha však náhrada bez srážky, pokiaľ výmera vykúpenej pôdy nepresahuje 10 ha a nejde o pôdu špekulačnú (§ 1, ods. 3, veta piata zákona).

(3) Náklady na novú úrodu sa nahradzujú vždy bez srážky.

§ 8

(1) Náhradu určuje okresný národný výbor, v ktorého obvode leží vykúpená pôda, za súčinnosti miestnej roľníckej komisie a miestneho združenia príslušného Jednotného zväzu roľníkov. Okresný národný výbor začne konanie o náhrade ihneď, len čo rozhodnutie o výkupe (§ 10 zákona) nadobudlo právoplatnosť. Konanie o náhrade vykoná s vlastníkom, a ak nehospodári vlastník na pôde osobne, tiež po vypočutí osôb na pôde hospodáriacich.

(2) Ak leží vykúpená pôda, tvoriaca hospodársky celok, v obvode niekoľkých okresov, vykoná konanie podľa odseku 1 okresný národný výbor, v ktorého obvode leží sídlo pôdohospodárskeho závodu.

§ 9

(1) V konaní o náhrade urobí okresný národný výbor najprv pokus o dohodu s vlastníkom o výške náhrady, pričom sa vezme do úvahy najmä katastrálna výmera, spôsob obrábania, akostná trieda a katastrálny výťažok, pri lesoch okrem toho zastúpenie drevín, ich priemerný vek, zakmenenie a bonita. Dojednaná náhrada nesmie presahovať výšku určenú v § 9, ods. 1 zákona.

(2) Ak nedôjde k dohode podľa odseku 1, vykoná okresný národný výbor odhad vykúpenej pôdy.

(3) Náhrada za vykúpené nehnuteľnosti sa určí oddelene podľa pozemnoknižných vložiek, s výnimkou prípadov, keď pozemnoknižní veritelia a oprávnenci budú uspokojení z náhrady alebo keď prevzaté nehnuteľnosti nie sú zaťažené pozemnoknižnými pohľadávkami.

(4) Stav vykúpených nehnuteľností sa zisťuje vždy na mieste. O výsledku vyšetrenia sa spíše zápisnica, v ktorej sa opíšu vykúpené nehnuteľnosti so zreteľom na všetky okolnosti, ktoré majú vplyv na ich hodnotu.

§ 10

(1) Okresný národný výbor upovedomí o určenej náhrade vlastníka vykúpených nehnuteľností.

(2) Odpisy právoplatných dohôd o určení náhrady a rozhodnutí o určenej náhrade (§ 9) zašle okresný národný výbor príslušnému krajskému národnému výboru a ďalej Národnému pozemkovému fondu pri Ministerstve pôdohospodárstva, na Slovensku Povereníctvu pôdohospodárstva a pozemkovej reformy.

Zásady odhadu.

§ 11

(1) Odhadom sa zisťuje oddelene priemerná všeobecná cena vykúpenej poľnohospodárskej pôdy a lesa [§ 7, ods. 1, písm. a) a b)], ako aj budov za posledných 10 rokov pred výkupom. Ovocné

stromy a porasty vinnej révy sa oceňujú osobitne; ojedinele alebo v skupinách divokorastúce stromy na poľnohospodárskej pôde sa oceňujú dvoma tretinami ceny surového dreva podľa cenových predpisov v čase výkupu.

(2) Poľnohospodárskou pôdou sa rozumie všetka vykúpená pôda s výnimkou lesa.

§ 12

(1) Investície (včítane meliorácií) a zariadenia slúžiace na pestovanie zvláštnych plodín (drótenky v chmeľniciach, zariadenie viníc, zariadenie pre umelú závlahu a pod.), ktorých úžitok v čase výkupu trvá alebo sa neskoršie pravdepodobne dostaví, ocenia sa nákladom stavebným alebo obstarávacím podľa cenovej úrovne roku 1939 so zreteľom na ich účelnosť; pri investíciách a zariadeniach urobených po 31. decembri 1939 sa tieto ceny zvyšujú spôsobom, ktorý bude určený (§ 19) pre ocenenie budov vystavaných po tomto dni. Od cien takto zistených sa odpočíta príslušné umorovanie podľa počtu rokov. Investície, meliorácie a iné zariadenia sa oceňujú iba vtedy, ak vlastník (árendátor) vykúpenej pôdy ich v konaní uplatnil a preukázal.

(2) Bežné udržovacie náklady sa nepovažujú za investície.

§ 13

(1) Náklady na novú úrodu sa určia podľa úradných cien, a pokiaľ také ceny nie sú, podľa všeobecných cien ku dňu prevzatia vykúpeného majetku.

(2) Samostatné majetkové práva spojené s vlastníctvom k vykúpenej pôde (napr. práva rybárske, podiely na spoločných pastvinách alebo na iných spoločných statkoch) sa ocenia podľa priemerného čistého ročného výťažku za posledných 10 rokov pred výkupom, zkapitalizovaného troma percentami.

§ 14

O náhrade pri výkupe podielov v roľníckych alebo lesných družstvách platia primerane ustanovenia §§ 11 až 13, pričom sa určí hodnota celkového majetku družstva a podľa nej pomerná jej časť zodpovedajúca vykúpenému podielu.

Priemerná všeobecná cena.

§ 15

Pre zisťovanie priemernej všeobecnej ceny poľnohospodárskej pôdy, lesa a budov (§ 11, ods. 1) sa vezmú za základ smerné ceny; tabuľky smerných cien vydá Ministerstvo pôdohospodárstva vyhláškou v Úradnom liste.

§ 16

(1) Za priemernú všeobecnú cenu poľnohospodárskej pôdy a lesa za posledných 10 rokov pred výkupom sa považuje zpravidla cena smerná.

(2) Ak sa líšia pomery oceňovaného majetku podstatne od pomerov, ktoré treba považovať za pravidelné, a ak sa nevzal zreteľ na zvláštne pomery už pri úprave smernej ceny, určí sa priemerná všeobecná cena za posledných 10 rokov pred výkupom sumou pomerne vyššou alebo nižšou, pričom odchýlka od smernej ceny nesmie robiť viac ako 10%.

§ 17

Budovy sa ocenia na podklade tabuľky smerných cien podľa druhu a zastavanej plochy so zreteľom na účelnosť a vykonanie stavby, na obstarávacie náklady v jednotlivých oblastiach a na terajší ich stav a vek. Účelnosť budov sa posudzuje podľa veľkosti závodu v čase výkupu.

§ 18
Vykonávanie odhadu a výpočet priemerných všeobecných cien.

Podrobnosti o vykonávaní odhadu a výpočtu priemerných všeobecných cien určí Ministerstvo pôdohospodárstva vyhláškou v Úradnom liste.

§ 19
Všeobecná cena poľnohospodárskej pôdy, lesa a budov v čase výkupu.

(1) Všeobecná cena poľnohospodárskej pôdy a budov v čase výkupu sa určí podľa predajných cien nehnuteľností rovnakého druhu v mieste obvyklých. Ocenenie treba odôvodniť obdobnými prípadmi, zistenými v sbierke listín pozemkovej knihy. Ustanovenia § 16, ods. 2 a § 17 platia obdobne. Ak nebude možné určiť týmto spôsobom všeobecnú cenu v čase výkupu, vyšetrí sa táto cena spôsobom, ktorý určí Ministerstvo pôdohospodárstva vyhláškou v Úradnom liste.

(2) Všeobecná cena lesa v čase výkupu sa vyšetrí spôsobom, ktorý určí Ministerstvo pôdohospodárstva vyhláškou v Úradnom liste.

§ 20
Platenie náhrady.

Platenie náhrady sa upraví osobitnými predpismi.

§ 21
Záverečné ustanovenie.

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykoná ho minister pôdohospodárstva po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Zápotocký v. r.

Ďuriš v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.